

Hjem > Promilleafgiftsfonden > 2012 > Robuste økonomiske analyser > Rabobank forudser, at mælkeprisen bliver presset i 2. kvartal 2012

Rabobank forudser, at mælkeprisen bliver presset i 2. kvartal 2012

Rabobank har netop offentliggjort sin seneste kvartalsrapport om mælkemarkedet. I begyndelsen af 2012 er der set prisfald på mellem 3 % og 8 % på mejeriprodukter.

Sammendrag

Rabobank har netop offentliggjort sin seneste kvartalsrapport om mælkemarkedet. I begyndelsen af 2012 er der set prisfald på mellem 3 % og 8 % på mejeriprodukter. Årsagen er, at udbuddet er steget mere, end efterspørgslen har kunnet følge med til. Høje mælkepriser og gode vejrforhold er årsagen til stigningerne i udbuddet

Der er udsigt til yderligere pres på mælkeprisen i 2. kvartal, idet efterspørgslen vil være hæmmet af den generelle økonomiske situation i den vestlige verden samtidig med, at det forventede prisfald vil komme for sent til at påvirke mælkeproduktionen på den nordlige halvkugle.

Rabobank forventer, at forholdet mellem udbud og efterspørgsel vil forbedres i anden halvdel af 2012. Dog kan eventuelle stigninger i prisen blive hæmmet af opbygningen af lagre, i den første halvdel af 2012, som følge af en stor produktion.

1. Prisforhold

1.1 Mælkepris – udbuddet steg mere end efterspørgslen

Prisen på mejeriprodukter er faldet mellem 3 % og 8 % i første halvdel af 2012. I samme periode er dollaren steget med 2 %, hvilket forklarer noget af prisfaldet. Prisfaldet skyldes dog også et stigende udbud. Udbuddet er steget både som følge af den relative høje mælkepris ved årets start og som følge af gode vejrforhold. I EU gav kvoteudvidelsen på 1 % plads til en større produktion, og i Argentina udnyttede landmændene, at den argentinske regering lempede sin indgriben i markedet.

Efterspørgslen efter mejeriprodukter forblev i bedste fald stagnerende på de vestlige markeder i 1. kvartal 2012. Dette skyldes ikke mindst en lav vækst i beskæftigelsen, faldende realindkomst, stigende energipriser og fortsat høje priser på mejeriprodukter i detailhandlen. Eksportmarkederne blev holdt oppe af, at Kina trådte ind i markedet og købte betydelige mængder. Derudover var landene i Sydøstasien, Nordafrika, Mexico og Mellemøsten også med til at trække efterspørgslen i 1. kvartal 2012.

Selvom efterspørgslen steg på de internationale markeder, var det ikke tilstrækkeligt til at absorbere det stigende udbud. Som konsekvens blev en større andel af mælkeproduktionen anvendt til produkter, som kunne lagres. Lagrene er derfor begyndt at vokse i nogle eksportregioner, og som helhed er priserne på mejeriprodukter kommet under pres. Presset på priserne på mejeriprodukter har ikke været ens over hele verden, idet de amerikanske producenter har oplevet et større fald i priserne end producenter andre steder i verden.

1.2 Mælkeprisen under pres de kommende måneder

De nuværende priser på hovedkategorierne (ost, smør, SMP og WMP) antyder, at landmænd i mange regioner står overfor prisfald i mælkeprisen på 10-15 %, men at disse prisfald vil komme for sent til at have indflydelse på produktionen.

2. Udbud

2.1 EU: Større produktion fortsat behersket efterspørgsel

Mælkeproduktionen i EU steg med 2,7 % i januar. I februar lagde kulden dog en dæmper på produktionsstigningen. Mælkeprisen i EU forblev meget høj først på året, godt hjulpet af en devaluering af euroen på 10 % overfor dollaren. De fleste lande i EU risikerede ikke at overskride kvoten, derfor reagerede landmændene på den høje mælkepris ved at øge produktionen. Efterspørgslen efter mejeriprodukter forblev dog svag som følge af stigende arbejdsløshed, faldende realindkomst, stor usikkerhed og høje detailhandelspriser. En stor andel af det stigende udbud blev derfor eksporteret. Således var eksporten i fjerde kvartal 16 % større sammenlignet med året før. Især eksporten af skummetmælkspulver steg. Smør var sværere at sende udenlands, da New Zealand besluttede at udnytte sin eksportkvote til det europæiske marked.

Stort udbud og faldende engrospriser er i begyndelsen af 2012 begyndt at påvirke mælkeprisen i EU i nedadgående retning. Prisfaldene vil komme for sent i forhold til at få indvirkning på produktionen i første halvdel af 2012, derfor forventer Rabobank en stigning i mælkeproduktionen på 1,7 % i løbet af første halvdel af 2012. Lagrene er imidlertid blevet tømt, og det øgede udbud vil ikke blive suppleret med salg fra lagrene i andet kvartal af 2012. Priserne i detailhandlen forventes også at falde, og det kan forbedre efterspørgslen. Denne vil dog fortsat være præget af den økonomiske situation i EU.

Forventninger om stigende produktion og en behersket efterspørgsel fører til forventninger om stigende eksport fra EU i 2. kvartal. Selvom det er muligt at øge eksporten, forventes det ikke, at væksten i eksporten kan absorbere det større udbud. Det forventes, at der vil blive bygget lagre op i løbet af de kommende måneder.

2.2. USA – store prisfald

Mælkeproduktionen er også steget i USA, således var produktionen i januar 3,4 % højere end samme måned året før. Det er især ydelsen pr. ko, der er steget både som følge af lavere foderpriser og en særdeles mild vinter. Samtidig er antallet af køer steget en smule. Den stigende produktion, i løbet af både januar og februar, har øget udbuddet af mælk i USA samtidig med, at efterspørgslen kun stiger meget svagt. USA er ligesom Europa præget af lavere real løn og stigende energipriser. Tidligere er den stigende produktion gået til eksport, men dampen er gået af eksporten, som faldt med 3 % de sidste 3 måneder i 2011 sammenlignet med året før. Derudover har en stigning i importen på 21 % i samme periode øget udbuddet på det amerikanske marked. Udvidede rabatter på amerikansk ost og pulver har medført større prisfald på det amerikanske marked sammenlignet med resten af verdenen. Derudover har kapacitetsforhold tvunget produktionen over i mindre ønskede produktlinjer, og endelig blev amerikanerne offer for "sidst ind først ud" princippet som følge af sin traditionelle rolle på det internationale marked.

Konsekvensen er, at mælkeprisen er faldet kraftigt i USA. Da foderpriserne samtidig er forblevet høje, har mange bedrifter, som ikke har risikoafdækket, i øjeblikket underskud.

Væksten i mælkeproduktionen forventes at aftage lidt de kommende måneder, men også her ventes producenterens respons på markedet at være forsinket. Derfor forventes, at den amerikanske mælkeproduktion vil stige med 1,9 % det første halvår af 2012 med et eksportoverskud til følge. Da eksportmarkedet generelt vil være velforsynet, er det sandsynligt, at der vil ske en opbygning af lagrene udover det normale.

Marginalen mellem mælkepris og omkostninger vil fortsat være under pres ind i begyndelsen af 2. halvår af 2012.

2.3 New Zealand – fortsat tryk på produktionen

Produktionen i New Zealand var hele 9,4 % højere i sidste kvartal af 2011 sammenlignet med året før. Ovenpå et af de bedste forår nogensinde har sommeren været våd og dermed god for den græsbaseerede produktion. De gode udsigter for produktionen forventes at vare ved resten af sæsonen. Eksporten lå i januar 26,5 % over niveauet på samme tidspunkt året før. Salg af pulver til Kina dominerer eksporten, og selvom eksporten til Rusland er faldet, er det fortsat sødmælkspulver, som dominerer eksporten.

Svagere internationale markedspriser, koblet med en vedvarende stærk newzealandsk dollar, trykker dog mælkeprisen til producenterne. Målt i newzealandske dollar handles sødmælkspulver 35 % under prisniveauet året før, for ostene ligger prisniveauet 15 % under. Som respons på de svagere internationale markedspriser og højere værdi af den newzealandske dollar valgte Fonterra (det store newzealandske mejeriselskab) at sænke mælkeprisen til 6,35 NZ\$ pr. kg milk solid. Det svarer til en mælkepris på ca. 2,20 kr. pr. kg EKM. Til trods for prisfaldet er det stadigvæk særdeles profitabelt for de fleste landmænd at producere mælk til denne pris, og derfor forventes det ikke at få nogen indflydelse på produktionen. Rabobank forventer, at produktionen vil stige med 4 % i andet kvartal 2012.

2.4 Australien – stigende produktion men stærk valuta

Mælkeproduktionen i Australien er også steget i forhold til året før. Således var produktionen 5,6 % højere i januar sammenlignet med året før. Landmændene har øget mælkeproduktionen som følge af højere mælkepris og gode relationer mellem mælkepris og foderpriser. Samtidig har der været rigeligt med vand til vanding. Modsat Europa og USA stiger efterspørgslen generelt i Australien men i mindre grad for ost. Den stigende produktion har endnu ikke slået igennem i form af en større eksport, således var eksporten i 4. kvartal 2011 2,3 % lavere sammenlignet med året før. Ligesom newzealænderne er også australierne ramt af, at deres egen valuta er stærk i forhold til dollaren. Det betyder, at mælkeprisen er blevet sænket i de sydlige regioner. Ligesom New Zealand stopper sæsonen hen i maj, men det forventes, at produktionen resten af året vil ligge over niveauet året før.

2.5 Argentina – tryk på produktionen

Mælkeproduktionen steg med 11 % i 4. kvartal og 13 % i januar 2012. På to år har Argentina øget sin produktion med 30 %. På det allersneste kan store mængde regn dog have dæmpet produktionsstigningen. Det attraktive forhold mellem mælkepris og foderpris får de argentinske producenter til at sætte tryk på kedlerne. Den hjemmelige efterspørgsel er stærk til trods for stigende priser i detailhandlen. Den større produktion har dog også øget eksporten, som var 19 % større i januar sammenlignet med året før. Rabobank forventer, at væksten i produktionen, i forhold til året før, vil aftage i løbet af 2. kvartal 2012. Både som følge af, at produktionen steg meget det foregående år, og som følge af de større regnmængder på det seneste.

Mange mejerier starter nu på at udvide kapaciteten for at kunne håndtere den større produktion. Alle aktører i værdikæden kæmper dog med udfordringer i form af inflation og fjernelsen af diverse støtte ordninger – blandt andet støtte til energi.

2.6 Brasilien – stor stigning i importen

Brasilien oplevede et fald i produktionen i starten af 2012. Mælkeprisen var høj målt i et internationalt perspektiv og steg yderligere i februar som reaktion på det faldende udbud. Foderpriserne er forholdsvis høje og presser derfor marginen mellem mælke- og foderpris. Tørke ramte den sydlige del af Brasilien, mens store mængde regn påvirkede transporten af mælk i den sydøstlige del af Brasilien. Kombinationen af faldende produktion og stadig stor hjemmelig efterspørgsel, fik importen til at stige med 38 % i januar 2012 sammenlignet med året før.

Ved indgangen af 2. kvartal 2012, og høsten af majs og soja kan foderpriserne meget vel falde. Det kunne øge andelen af kraftfoder i foderrationen og således mindske det fald i produktionen, som normalt ses på denne tid af året.

Brasilien forventes dog også at være særdeles aktiv på importmarkedet i 2. kvartal, som følge af den faldende produktion på dette tidspunkt af året, samt som følge af muligheden for at øge salget af mejeriprodukter i nogle områder af Brasilien.

3. Efterspørgsel

Efterspørgslen efter mejeriprodukter er præget af den makroøkonomiske situation i verden. Lav vækst og faldende realløn præger Europa også her i starten af 2012. I USA er situationen lidt bedre. Der har været positive tal for beskæftigelsen, selvom reallønnen også her er faldende. Den økonomiske situation er fortsat væsentligt bedre i de nye vækstområder, dog blev momentum i disse områder dæmpet af handels- og pengepolitik.

De seneste løsninger i EU omkring Grækenland har forbedret situationen, men det vil være markederne uden for Europa og Nordamerika, som vil trække væksten i efterspørgslen. Det betyder samtidig en større handel med mejeriprodukter fra regioner med overskud til regioner med underskud.

4. Outlook – Rabobanks forventninger

Rabobank umiddelbare forventninger til det kommende kvartal

- Markedet vil i 2. kvartal af 2012 fortsat kæmpe med at komme i bedre balance. Landmænd i alle regioner, bortset fra USA, vil opleve et markant fald i mælkeprisen, uden at dette vil påvirke mælkeproduktionen i løbet af 2. kvartal.
- Forbruget af mejeriprodukter vil forblive lavt i de eksporterende regioner, hvilket vil få mængden der må eksporteres til at stige.
- Stigende efterspørgsel, ikke mindst i vækstregionerne uden for Nordamerika og Europa, vil kunne absorbere det meste af dette overskud. Der kan komme et mindre nedadgående pres på verdensmarkedsprisen.
- Balancen mellem udbud og efterspørgsel skulle blive bedre, efterhånden som vi kommer ind i 2012.

Forhold som kan forbedre forholdene i forhold til forventet

- Vejrforhold på den nordlige halvkugle kan mindske udbuddet og det forventede prispres.
- En yderligere stigning i foderprisen kan mindske udbuddet fra pressede amerikanske producenter.
- Venezuela, som er en vigtig importør af mejeriprodukter, vil måske øge importen op til deres valg i oktober.

Forhold som kan forværre forholdene i forhold til forventet

- Uro omkring olieleverancen fra Mellemøsten synes at være en alarmerende mulighed. Det vil generere endnu højere oliepriser, som kan slå den spirende økonomiske vækst ned.
- En eskalering af den økonomiske krise i Europa er stadig en mulighed, selvom udsigten til dette er aftaget på kort sigt.
- Favorable vejrforhold kan øge produktionen yderligere på den nordlige halvkugle og dermed forværre balancen mellem udbud og efterspørgsel.

